

ker frit gengives i alment oplysende fremstillinger, dog således at ophavsmanden havde krav på vederlag, hvis to eller flere kunstværker af den samme person blev gengivet i fremstillingen.

Som led i en generel målsætning om styrkelse af billedkunstnernes retsstilling udgik bestemmelsen om gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger ved den generelle lovrevision i 1995. Det betyder, at der for gengivelse af kunstværker i andet end kritiske eller videnskabelige fremstillinger gælder en ubegrænset eneret, dvs. at der skal indhentes samtykke fra ophavsmanden hver gang et af den pågældendes kunstværker ønskes inkluderet i fx et leksikon, en håndbog el.lign., herunder elektroniske udgaver af sådanne fremstillinger.

Copy-Dan, Billedkunst, har oplyst, at erfaringerne med eneretsordningen siden 1995 overvejende har været positive. 600 danske billedkunstnere har indtil nu tilmeldt sig Copy-Dan-ordningen, og i kraft af gensidighedsaftaler med udenlandske søsterselskaber repræsenterer Copy-Dan, Billedkunst, ca. 25.000 udenlandske billedkunstnere.

Copy-Dan, Billedkunst, har imidlertid også henvendt Kulturministeriets opmærksomhed på, at der fortsat inden for en overskuelig fremtid vil være et meget betydeligt antal kunstnere, herunder udenlandske, der ikke vil være repræsenteret af Copy-Dan.

I sådanne tilfælde vil det være overordentlig byrdefuldt og ressourcekrævende at indhente forhåndstilladelse fra de enkelte kunstnere til gengivelsen af hvert enkelt billede i større fremstillinger med et stort antal billeder såsom leksika, encyklopædier og lign.

Kulturministeriet foreslår på denne baggrund, at den i 1995 gennemførte eneretsordning for gengivelse af kunstværker i alment oplysende fremstillinger modificeres.

En aftalelicens vil give brugerne, fx forlag og udgivere af multimedieværker, der har indgået aftale med en organisation, som omfatter en væsentlig del af danske ophavsmænd til kunstværker, en ret til at udnytte andre værker af samme art, selv om ophavsmændene til disse værker ikke repræsenteres af organisationen. Udtrykket »kunstværker« omfatter også fotografiske værker, og vil efter henvisningen i § 70, stk. 3, også omfatte fotografiske billetter. Aftalelicensordningen vil således også kunne finde anvendelse på fotografiområdet, hvis der måtte vise sig at være behov herfor.

Gengivelse kan efter forslaget ske i »alment oplysende fremstillinger«. Som eksempler på sådanne kan nævnes leksika, encyklopædier, kunstbøger i almindelighed, undervisningsmateriale og andre lignende fremstillinger, som omfatter et stort antal bil-

leder, og hvor det derfor vil være vanskeligt og ressourcekrævende at indhente samtykke fra de enkelte kunstnere.

Forslaget til den nye aftalelicensordning i § 23, stk. 2, er ikke begrænset til nogen bestemt gengivelsesteknik og omfatter også gengivelse i digital form.

Under høringen har forslaget fået tilslutning fra Danmarks Biblioteksforening, Danske Billedatorer, Danske Dagblades Forening og Den danske Forlæggerforening, Samrådet for Ophavsret og TV 2. Statens Museumsnævn har udtrykt en vis betænkelighed ved forslaget.

Forslaget til stk. 2, 2. pkt., har til formål at give den enkelte ophavsmand mulighed for at nedlægge forbud mod, at hans værker kan gengives i alment oplysende fremstillinger på aftalelicensvilkår. Det er en forudsætning for et forbuds bindende virkning, at dette af rettighedshaveren nedlægges personligt og individuelt over for enten den aftalesluttende organisation eller de brugere, der har indgået aftale med organisationen, med konkret angivelse af de værker, som skal være omfattet af forbudet. At forbudet skal nedlægges personligt og individuelt indebærer, at forbud ikke med retsvirkning kan nedlægges af forlag, organisationer el. lign., medmindre disse af rettighedshaveren er blevet bemyndiget hertil. Om dette er tilfældet, afhænger af lovgivningens almindelige regler om fuldmagt. Generelle tilkendegivelser om, at man ikke ønsker sit værk brugt i bestemte sammenhænge, eller påtrykte klausuler i bøger mv. med samme indhold bør efter ministeriets opfattelse ikke have virkning som forbud efter forslaget til stk. 2, 2. pkt.

Til nr. 6

Forslaget har til formål at åbne mulighed for, at der uden samtykke fra rettighedshaveren i forbindelse med sagsbehandling inden for offentlige myndigheder og institutioner henhørende under Folketinget kan foretages en sådan kopiering, som er nødvendig for sagsbehandlingen.

Efter den gældende lovs § 28 er det tilladt at gengive værker i forbindelse med retssager og sager i administrative nævn og lignende i det omfang, som betinges af formålet. Retten til videre udnyttelse afhænger af de i øvrigt gældende regler.

Adgangen for offentlige myndigheder og lign. til at foretage kopiering i forbindelse med sagsbehandling er - i det omfang der ikke kan antages at være givet stiltiende samtykke - i dag reguleret i lovens § 12 om kopiering til privat brug og § 14 om aftalelicens for kopiering inden for offentlige myndigheder, erhvervsvirksomheder m.v.

Efter § 12, stk. 1, er det tilladt enhver at fremstille enkelte eksemplarer af offentliggjorte værker til pri-